МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. Каразіна

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра загальної та клінічної імунології та алергології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ А. В. Пантелеймонов

«____» _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Епідеміологія»

освітньої кваліфікації «Спеціаліст»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»
професійної кваліфікації «Лікар»
обов'язкова дисципліна

2020 / 2021 навчальний рік

Робочу програму «Епідеміологія» рекомендовано до затвердження вченою радою медичного факультету

“ 13 ” 05 20 20 року, протокол № 9

Робоча програма навчальної дисципліни «Епідеміологія» підготовки здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина». Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, медичний факультет. «13» 05 20 20 року. – 22 с.

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Епідеміологія» для здобувачів вищої медичної освіти освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» на медичному факультеті Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна складена на основі типової (примірної) програми дисципліни, складеної Державною установою «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України», погодженої з директором Державної установи «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України» І. Мельником 28 квітня 2017 року, погодженої з в. о. начальника Відділу освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України Н. Олексіною 3 травня 2017 року та затвердженої заступником Міністра охорони здоров'я О. Лінчевським 3 травня 2017 року.

Розробники робочої програми навчальної дисципліни «Епідеміологія»:

- Т.І. Лядова, доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;
- О. В. Волобуєва, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;
- О.В. Гололобова, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Робочу програму дисципліни «Епідеміологія» розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, протокол № 10 від «04» 05 20 20 року.

Завідувач кафедри _____ д. мед. н., Т.І. Лядова

«04» 05 20 20 року

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 222 «Медицина»
назва освітньої програми

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) д.мед.н., професор Ніколенко Є.Я.

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії медичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, протокол № 9 від «06» 05 20 20 року.

Голова методичної комісії _____ к. мед. н., доцент О. Л. Говаленкова
медичного факультету

«06» 05 20 20 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Епідеміологія» для здобувачів вищої медичної освіти освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» на медичному факультеті Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна складена на основі типової (примірної) програми дисципліни, складеної Державною установою «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України», погодженої з директором Державної установи «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я України» І. Мельником 28 квітня 2017 року, погодженої з в. о. начальника Відділу освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України Н. Олексіною 3 травня 2017 року та затвердженої заступником Міністра охорони здоров'я О. Лінчевським 3 травня 2017 року.

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Епідеміологія» складена відповідно до проекту стандарту вищої медичної освіти України галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» для здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар», обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12-13 травня 2016 року, м. Тернопіль, Україна), та орієнтовного навчального плану підготовки здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», затвердженого в. о. Міністра охорони здоров'я В. Шафранським 26 липня 2016 року, з урахуванням положень Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої медичної освіти в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої Міністерством охорони здоров'я України 15 квітня 2014 року; Закону України «Про вищу освіту» № 2443-VIII від 22 травня 2018 року; Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, затвердженого рішенням Вченої ради університету (протокол засідання № 5 від 27 березня 2017 року) та введеного в дію наказом ректора університету (наказ № 0202-1/155 від 21 квітня 2017 року) в оновленій редакції від 5 вересня 2018 року; навчального плану підготовки здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» на медичному факультеті, затвердженого рішенням Вченої ради та введеного в дію наказом ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; освітньо-професійної програми вищої освіти здобувачів освітньої кваліфікації «Спеціаліст» професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», затвердженої рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 13 від 31 жовтня 2016 року); Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України (Наказ № 644 від 13 червня 2018 року); Кодексу цінностей Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та інших регламентуючих нормативних документів.

Вивчення дисципліни «Епідеміологія» передбачене впродовж 1 навчального семестру (IX) 5 року навчання, загальна кількість навчальних годин становить 45 годин (1,5 кредитів ECTS), з яких 10 годин – лекційні заняття, 20 годин – практичні заняття, 15 годин – самостійна робота здобувачів вищої медичної освіти (СРС). Розподіл годин, відведених для вивчення дисципліни «Епідеміологія», наведено нижче (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл годин, відведених для вивчення дисципліни «Епідеміологія»

Структурні розділи дисципліни	Кількість годин				Кредитів ECTS	Рік та семестр навчання	Вид контролю
	Лекційні	Практичні	СР	Всього			
Модуль 1 (2 змістовних модулів)	10	20	15	45	1,5	5 курс, IX семестр	Диференційований залік
РАЗОМ	**10**	**20**	**15**	**45**	**1,5**		

Примітки: 1 кредит ECTS – 30 навчальних годин; аудиторне навантаження – 67%; СР – 33%; середнє тижневе навантаження – 2,3 години на тиждень (з урахуванням СР); середнє аудиторне тижневе навантаження – 1 година на тиждень.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Епідеміологія як навчальна дисципліна:

а) ґрунтується на вивченні здобувачами біології, мікробіології, імунології, інфекційних хвороб, біостатистики, соціальної медицини й інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи формування у здобувачів умінь та навичок, які визначаються кінцевими цілями вивчення епідеміології, як самостійної дисципліни, та можуть бути використані здобувачами вищої освіти в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонського процесу. Основними видами навчальної роботи у процесі вивчення дисципліни «Епідеміологія» є лекційні та практичні заняття, самостійна робота здобувача вищої медичної освіти, консультації згідно графіку, що складається та затверджується на початку кожного навчального семестру на засіданні кафедри загальної та клінічної імунології та алергології (додатково за потребою використовуються консультації з використанням Інтернет-технологій, технології дистанційного навчання, вебінари, конференції, науково-дослідні роботи тощо). Теми лекційного курсу дисципліни «Епідеміологія» розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни та дозволяють надати здобувачу вищої медичної освіти інформацію щодо найбільш актуальних питань дисципліни. Заняття під час вивчення здобувачами вищої медичної освіти «Епідеміологія» за методикою їх організації є практичними заняттями, де можуть бути використані відеофільми, кінофільми, подані у комп'ютерних програмах та інших навчальних технологіях; вирішення ситуаційних задач (оцінка показників імунітету, статистичні дані, аналітичні методи), що мають експериментальне, клініко-діагностичне або санітарно-гігієнічне спрямування. На практичних заняттях надаються рекомендації щодо необхідності коротко записувати протоколи проведених досліджень, де необхідно зазначати мету дослідження, результати дослідження та висновки.

Обсяг навчального навантаження здобувача вищої медичної освіти описаний у кредитах ECTS, які зараховуються здобувачу вищої медичної освіти при успішному засвоєнні ними відповідного модулю (залікового кредиту). Кредитно-модульна система організації навчального процесу спонукає здобувача вищої медичної освіти систематично вчитися протягом навчального семестру під час вивчення дисципліни.

Вчена рада медичного факультету за поданням кафедри загальної та клінічної імунології та алергології може змінити кількість годин з дисципліни «Епідеміологія» не більше ніж на 10% від їх кількості. Кафедра загальної та клінічної імунології та алергології

має право вносити зміни до навчальної програми залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямків наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але має виконати в цілому обсяг вимог з дисципліни згідно з кінцевими цілями ОКХ і ОПП за фахом підготовки та навчальними планами. Поточна робоча програма у повній мірі відповідає наведеним вище вимогам.

Поточна навчальна діяльність здобувача вищої медичної освіти контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки здобувача вищої медичної освіти, як тестування, письмова або усна відповідь на контрольні питання, розв'язування ситуаційних задач, трактування та оцінка їх результатів дослідження, контроль рівню оволодіння практичними навичками. Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню. Оцінка успішності з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні. Детальніше методика оцінювання поточної навчальної діяльності та результатів складання модульного контролю описана у відповідному розділі поточної робочої програми (див. нижче).

1.1. МЕТА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення епідеміології – ***кінцеві цілі*** встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістового модулю (професійна та практична підготовка) і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до модулю або змістового модулю сформульовані ***конкретні цілі*** у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

1.2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ЗГІДНО З ВИМОГАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПОВИННІ:

знати:

- *Організацію та проведення протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань.*
- *Критерії необхідності проведення дератизації, дезінсекції та дезінфекції в конкретному осередку інфекційної хвороби та методику її проведення.*
- *Епідеміологічну, соціальну та економічну значущість окремих нозологічних форм.*
- *Прийоми епідеміологічного методу дослідження (дескриптивний, аналітичний, експериментальний, прогностичний).*
- *Аналізувати структуру й рівень захворюваності населення по нозологічним формам.*
- *Проводити аналіз багаторічної та річної динаміки захворюваності, визначати тенденцію, циклічні та сезонні коливання рівня захворюваності, складати прогноз захворюваності.*
- *Визначати епідеміологічні прояви захворюваності на інфекції, що належать до різних груп (дихальних, кишкових, трансмісивних та інфекцій зовнішніх покривів).*
- *Формулювати робочі гіпотези щодо факторів ризику захворюваності по територіях, серед різних груп населення та в колективах відносно конкретних інфекційних захворювань.*

вміти:

- *Визначати групи, колективи, території, час і чинники ризику захворюваності.*

- *Розслідувати спалахи інфекційних хвороб та організовувати заходи щодо їх ліквідації.*
- *Вміти інтерпретувати результати епідеміологічних когортних досліджень та досліджень типу випадок-контроль.*
- *Інтерпретувати прояви епідемічного процесу конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: дихальних, кишкових, трансмісивних та інфекцій зовнішніх покривів.*
- *Організувати проведення профілактичних та протиепідемічних заходів в осередках конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: черевного тифу, шигельозу, вірусного гепатиту А, холери, дифтерії, кору, сальмонельозу, ботулізму, поліомієліту, лептоспірозу, менінгококової інфекції, висипного тифу та хвороби Бриля, малярії, ГВ та ГС, ВІЛ-інфекції, туляремії, кліщового енцефаліту, геморагічних гарячок Ласса, Ебола, Марбург, чуми , холери.*

- *Використовувати нормативно-інструктивну документацію МОЗ України для ліквідації осередків конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: дихальних, кишкових, трансмісивних та інфекцій зовнішніх покривів.*
-

- *Вміти заповнювати документацію щодо реєстрації та обліку інфекційних хворих.*
- *Організовувати проведення імунопрофілактики. Вміти складати план проведення щеплень.*
- *Здійснювати правове обґрунтування планових та позапланових щеплень.*
- *Оформлювати документацію (облікову та звітну) про щеплення.*
- *Визначати пріоритетні проблеми профілактики інфекційних захворювань по групам та нозологічним формам.*

1.3. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ

Програма дисципліни структурована на 1 модуль ECTS, до складу якого входять 2 змістових модулів загальним обсягом 1,5 кредитів (45 годин). Обсяг навчального навантаження здобувача вищої медичної освіти описаний у кредитах ECTS – залікових кредитах, які зараховуються здобувачам вищої медичної освіти при успішному засвоєнні ними модулю.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до реалізації положень Болонської декларації у системі вищої медичної освіти.

1.4. ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН

Таблиця 2

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов’язкова	
Денна форма навчання	
Рік підготовки	
5-й	
Семестр	
IX-й	
Лекції	
10 год.	
Практичні, семінарські заняття	
20 год.	
Лабораторні заняття	
–	
Самостійна робота	

15 год.	
у тому числі індивідуальні завдання	

Таблиця 3

Розподіл годин, відведених для вивчення дисципліни «Епідеміологія»

Структурні розділи дисципліни	Кількість годин				Кредитів ECTS	Рік та семестр навчання	Вид контролю
	Лекційні	Практичні	СР	Всього			
Модуль 1 (2 змістовних модуля)	10	20	15	45	1,5	5 курс, IX семестр	Диференційований залік
РАЗОМ	**10**	**20**	**15**	**45**	**1,5**		

Примітки: 1 кредит ECTS – 30 навчальних годин; аудиторне навантаження – 67%; СР – 33 %; середнє тижневе навантаження – 2,3години на тиждень (з урахуванням СР); середнє аудиторне тижневе навантаження – 1 години на тиждень.

1.5. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Кінцеві цілі дисципліни

Інтерпретувати причини виникнення та закономірності розвитку епідемічного процесу, основні нормативні документи в області епідеміології.

Проводити епідеміологічне обстеження осередку інфекційної хвороби та епідемічного спалаху і розробляти заходи щодо їх ліквідації.

Аналізувати епідемічний стан території та населення в зоні надзвичайної ситуації, планувати відповідні заходи і організувати їх виконання.

Демонструвати обізнаність щодо інфекційних хвороб як зброї масового ураження.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти *компетентностей:*

- інтегральна:

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- загальні:

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Здатність до здійснення саморегуляції, ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в нової ситуації.

Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.

Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Здатність діяти соціально відповідально та громадської свідомості.

Прагнення до збереження навколишнього середовища.

- *спеціальні (фахові, предметні):*

Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

Здатність до планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

Здатність до проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

Здатність до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.

Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення.

Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

Здатність до оцінки впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчального навантаження здобувачів вищої медичної освіти описаний у кредитах ECTS, які зараховуються здобувачам вищої освіти при успішному засвоєнні ними відповідного модулю (залікового кредиту).

Кредитно-модульна система організації навчального процесу спонукає здобувачів вищої медичної освіти систематично вчитися протягом навчального року.

Видами навчальної діяльності здобувачів вищої медичної освіти згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів вищої медичної освіти (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів. Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу змістових модулів.

Лекції. Перевага віддається лекціям проблемним, оглядовим та концептуально-аналітичним, тобто таким, які не дублюють в повній мірі матеріал підручників і посібників. Лекція стає процесом, під час якого в здобувачів вищої медичної освіти формуються знання, забезпечуються мотиваційний компонент і загально-орієнтований етап оволодіння науковими знаннями. Посилюється роль лекцій в якісному управлінні самостійною роботою здобувачів вищої медичної освіти.

Практичні заняття спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу й формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати й застосовувати одержані знання в наступній діяльності. Практичні заняття за методикою їх організації передбачають:

1) контроль засвоєння теоретичного матеріалу;
2) ознайомлення з інформаційно-інструктивними документами;
3) вирішення ситуаційних задач.

Пропонується здобувачам вищої освіти в якості підготовки до практичного заняття та на практичному занятті вести протоколи, де зазначати назву теми, мету заняття, матеріали по підготовці здобувача вищої освіти до заняття та на занятті (інструктивні та діючі законодавчі матеріали).

Самостійна робота здобувача вищої освіти (СРС) – одна з організаційних форм навчання, що регламентується робочим навчальним планом і виконується здобувачем вищої освіти самостійно поза межами аудиторних занять. Можливі види самостійної роботи здобувачів вищої медичної освіти: підготовка до практичного заняття та вивчення тем, що розглядаються лише в плані самостійної роботи здобувача вищої освіти, пошук та вивчення додаткової літератури, створення алгоритмів, структурно-логічних схем, написання курсової роботи з наступним захистом на практичних заняттях.

Підсумковий контроль засвоєння модулю здійснюється по його завершенню на підсумковому модульному контрольному занятті.

Оцінка успішності здобувача вищої освіти з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

Кафедри з курсом епідеміології мають право вносити зміни до навчальної програми (не більше ніж 10 %) залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямків наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але мають виконати в цілому обсяг вимог з дисципліни згідно з кінцевими цілями ОКХ і ОПП за напрямом підготовки та навчальним планом.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої медичної освіти контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів вищої медичної освіти: опитування, розв'язування ситуаційних задач, тестові завдання та інше.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення дисципліни.

Оцінка успішності здобувача вищої освіти з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як **середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.**

2.1. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Змістовий модуль 1. Загальна епідеміологія

Конкретні цілі:

- *Організація та проведення протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань.*
- *Визначити необхідність проведення дератизації, дезінсекції та дезінфекції в конкретному осередку інфекційної хвороби та методику її проведення.*
- *Вміти заповнювати документацію щодо реєстрації та обліку інфекційних хворих.*
- *Організовувати проведення імунопрофілактики. Вміти складати план проведення щеплень.*
- *Здійснювати правове обґрунтування планових та позапланових щеплень.*
- *Оформлювати документацію (облікову та звітну) про щеплення.*
- *Визначати пріоритетні проблеми профілактики інфекційних захворювань по групам та нозологічним формам.*
- *Трактувати епідеміологічну, соціальну та економічну значущість окремих нозологічних форм.*
- *Застосовувати прийоми епідеміологічного методу дослідження (дескриптивний, аналітичний, експериментальний, прогностичний).*
- *Аналізувати структуру й рівень захворюваності населення по нозологічним формам.*
- *Проводити аналіз багаторічної та річної динаміки захворюваності, визначати тенденцію, циклічні та сезонні коливання рівня захворюваності, складати прогноз захворюваності.*
- *Вміти розслідувати спалахи інфекційних хвороб та організовувати заходи щодо їх ліквідації.*
- *Визначати групи, колективи, території, час і чинники ризику захворюваності.*
- *Вміти інтерпретувати результати епідеміологічних когортних досліджень та досліджень типу випадок-контроль.*

Тема 1. Вчення про епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб. Протиепідемічна робота дільничного (сімейного) лікаря та лікаря-інфекціоніста.

Осередок інфекційного захворювання. Обстеження осередку інфекційного захворювання. Заповнення відповідної документації. Заходи щодо локалізації і ліквідації осередку – заходи по відношенню до хворого та носія, знезараженню навколишнього середовища та осіб, які спілкувались з джерелом інфекційного захворювання. Протиепідемічні заходи в осередку – заходи, спрямовані на складові епідемічного процесу. Впорядкований перелік протиепідемічних заходів.

Обов'язки дільничного (сімейного) лікаря та лікаря-інфекціоніста з питань протиепідемічної роботи.

Тема 2. Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.

Поняття про дератизацію. Види та методи дератизації. Поняття про дезінфекцію. Види та методи дезінфекції. Поняття про дезінфекцію. Види та методи дезінфекції. Класифікація дезінфекційних засобів. Дезінфекційні камери, принципи їх влаштування та призначення. Контроль якості дезінфекції. Поняття про стерилізацію. Етапи стерилізації. Контроль якості передстерилізаційної обробки.

Тема 3. Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень. Правові аспекти вакцинопрофілактики. Організація та проведення щеплень. Оцінка ефективності імунопрофілактики. Термінова імунопрофілактика.

Види імунітету та їх характеристика. Значення рівня популяційного імунітету населення в розвитку інфекційних захворювань. Календар профілактичних щеплень України, його розділи. Вимоги до імунобіологічних препаратів. Способи ведення імунобіологічних препаратів в організм. Перелік медичних протипоказів до проведення профілактичних щеплень. Післявакцинальні реакції та ускладнення. Препарати для планової імунопрофілактики (форма випуску, спосіб введення, доза, реакція на введення).

Тема 4. Епідеміологічний метод дослідження та його структура. Епідеміологічна діагностика. Планування протиепідемічних та профілактичних заходів.

Оцінка проблем профілактики на основі аналізу структури та рівня захворюваності по групах та нозологічних формам інфекцій. Епідеміологічна діагностика. Оперативний епідеміологічний аналіз. Ретроспективний епідеміологічний аналіз. Вивчення проявів річної та багаторічної динаміки захворюваності. Прогнозування проявів епідемічного процесу. Аналіз захворюваності по групах, колективах, територіях. Планування протиепідемічних заходів. Аналітичні та експериментальні епідеміологічні дослідження.

Тема 5. Аналітичні та експериментальні методи в епідеміологічних дослідженнях.

Мета та задачі аналітичних епідеміологічних прийомів дослідження. Сутність та методика проведення аналітичного дослідження «випадок-контроль» та когортного аналітичного дослідження. Безпосередній та відносні ризики захворювання. Епідеміологічний експеримент. Скринінгові обстеження населення. Методи математичного моделювання в епідеміології.

Змістовий модуль 2 Спеціальна епідеміологія

Конкретні цілі:

- *Визначати епідеміологічні прояви захворюваності на інфекції, що належать до різних груп (дихальних, кишкових, трансмісивних та інфекцій зовнішніх покривів).*
- *Формулювати робочі гіпотези щодо факторів ризику захворюваності по територіях, серед різних груп населення та в колективах відносно конкретних інфекційних захворювань.*

- *Інтерпретувати прояви епідемічного процесу конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: дихальних, кишкових, трансмісивних та інфекцій зовнішніх покривів.*

Тема 6. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з аерогенним механізмом передачі. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекально-оральним механізмом передачі.

Механізми, чинники та шляхи передачі конкретних нозологічних форм. Прояви епідемічного процесу (рівень захворюваності, прояви захворюваності в часі, по території, серед різних груп населення та по колективах). Профілактичні та протиепідемічні заходи в осередках. Епідеміологічна характеристика групи кишкових інфекцій. Чинники та шляхи передачі конкретних нозологічних форм. Прояви епідемічного процесу (рівень захворюваності, прояви захворюваності в часі, по території, серед різних груп населення та по колективах). Профілактичні та протиепідемічні заходи в осередках. Розслідування спалахів кишкових інфекцій.

Тема 7. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з трансмісивним та контактним механізмами передачі.

Епідеміологічна характеристика групи трансмісивних інфекцій та інфекцій зовнішніх покривів. Чинники та шляхи передачі конкретних нозологічних форм. Прояви епідемічного процесу (рівень захворюваності, прояви захворюваності в часі, по території, серед різних груп населення та по колективах). Профілактичні та протиепідемічні заходи в осередках.

Тема 8. Захист роботи з ретроспективного епідеміологічного аналізу.

Епідеміологічне визначення інфекційного захворювання. Встановлення причино-наслідкових зв'язків в поширенні інфекційної захворюваності. Визначання багаторічної тенденції захворюваності. Визначення річної динаміки захворюваності. Визначення групи ризику, території ризику та часу ризику. Визначення основних напрямів боротьби з різними групами інфекційних захворювань.

Змістовий модуль 3. Військова епідеміологія

Конкретні цілі:

- *Організувати проведення профілактичних та протиепідемічних заходів в осередках конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: черевного тифу, шигельозу, вірусного гепатиту А, холери, дифтерії, кору, сальмонельозу, ботулізму, поліомієліту, лептоспірозу, менінгококової інфекції, висипного тифу та хвороби Бриля, малярії, ГВ та ГС, ВІЛ-інфекції, туляремії, кліщового енцефаліту, геморагічних гарячок Ласса, Ебола, Марбург, чуми , холери.*
- *Розслідування спалахів інфекційних хвороб.*
- *Використовувати нормативно-інструктивну документацію МОЗ України для ліквідації осередків конкретних нозологічних форм, що належать до різних груп інфекцій: дихальних, кишкових, трансмісивних та інфекцій зовнішніх покривів.*

Тема 9. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, що мають міжнародне значення (чума, холера).

Чинники, що впливають на розповсюдження інфекційних хвороб в районах надзвичайних ситуацій. Особливості епідемічного процесу під час надзвичайної ситуації. Основні принципи планування протиепідемічних та профілактичних заходів у зонах надзвичайних ситуацій. Захист населення при надзвичайних ситуаціях. Режимно-обмежувальні заходи при обсервації та карантині. Колективні та індивідуальні засоби захисту населення.

Тема 10. Протиепідемічний захист військ, бактеріологічна розвідка за умов реєстрації епідемічних осередків.

Протиепідемічні заходи серед особового складу військ. Критерії оцінки санітарно-епідемічного стану військ і району їх розміщення за умов реєстрації кишкових інфекцій. Визначення та задачі бактеріологічної розвідки. Правила відбору матеріалів для індикації біологічної зброї. Індикація бактеріологічної зброї (специфічна та неспецифічна). Індикація бактеріологічної зброї у скороченому та розширеному обсягах.

Тема 11. Підсумковий модульний контроль

Контроль теоретичної та практичної підготовки.

III. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕПІДЕМІОЛОГІЯ»

Таблиця 4

Назви модулів і тем	**Кількість годин**			
	усього	**у тому числі**		
		лекції	**практ. заняття**	**СРС**
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Загальна епідеміологія				
1. Епідемічний процес. Напрями боротьби з інфекційними захворюваннями.	4	1	2	1
2. Імунопрофілактика інфекційних хвороб.	3	-	2	1
3. Епідеміологічний метод дослідження.	6	1	4	1
Разом за змістовим модулем 1	**13**	**2**	**8**	**3**
Змістовий модуль 2. Спеціальна епідеміологія				
4. Епідеміологічна характеристика різних груп інфекцій. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань.	16	4	5	7
5. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Система інфекційного контролю.	2	2	-	-
6. Захист роботи з ретроспективного епідеміологічного аналізу.	3	-	1	2
Разом за змістовим модулем 2	**21**	**6**	**6**	**9**
Змістовий модуль 3 Військова епідеміологія				
7. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист кордонів. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.	5	2	2	1
9. Протиепідемічний захист військ, бактеріологічна розвідка за умов реєстрації епідемічних осередків.	3	-	2	1
Разом за змістовим модулем 3	**8**	**2**	**4**	**2**
Підсумковий модульний контроль	**3**	**-**	**2**	**1**

Усього годин	**45**	**10**	**20**	**15**

Таблиця 5

IV. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕПІДЕМІОЛОГІЯ»

№	ТЕМА	Кількість годин
1	*Предмет епідеміології. Вчення про епідемічний процес. Напрями боротьби з інфекційними хворобами.* *Епідеміологічний метод дослідження, його структура і зміст. Епідеміологічна діагностика. Система епідеміологічного нагляду*	2
2	*Епідеміологічна характеристика групи інфекцій дихальних шляхів. Епідеміологічна характеристика групи кишкових інфекцій*	2
3	*Епідеміологічна характеристика гемоконтактних інфекцій. Шляхи подолання стигми та дискримінації в медичних закладах до людей, які живуть з ВІЛ/СНІД.*	2
4	*Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Система інфекційного контролю.*	2
5	*Санітарна охорона території. Особливо небезпечні інфекції. Протиепідемічні заходи в осередках особливо небезпечних інфекцій.*	2
	Разом	***10***

Таблиця 6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕПІДЕМІОЛОГІЯ»

№	ТЕМА	Кількість годин
	Змістовий модуль 1 Загальна епідеміологія	
1.	*Вчення про епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб. Протиепідемічна робота дільничного (сімейного) лікаря та лікаря-інфекціоніста.*	2
2.	*Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.*	2
3.	*Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень. Правові аспекти вакцинопрофілактики.*	2
4.	*Епідеміологічний метод дослідження та його структура. Планування протиепідемічних та профілактичних заходів*	2
5.	*Аналітичні та експериментальні методи в епідеміологічних дослідженнях.*	2
	Змістовий модуль 2 Спеціальна епідеміологія	
6.	*Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з аерогенним механізмом передачі. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекально-оральним механізмом передачі.*	2
7.	*Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з трансмісивним та контактним механізмами передачі.*	1
8.	*Захист роботи з ретроспективного епідеміологічного аналізу.*	1
	Змістовий модуль 3 Військова епідеміологія	
9	*Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, що мають міжнародне значення.*	2

10.	*Протиепідемічний захист військ, бактеріологічна розвідка*	2
11.	***Підсумковий модульний контроль:***	***2***
	практичної підготовки	***1***
	теоретичної підготовки	***1***
	РАЗОМ	**20**

Таблиця 7

V. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕПІДЕМІОЛОГІЯ»

№ з/п	Назва теми	Кільк. год
1.	*Підготовка до практичного заняття:* Епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб	2
2.	*Підготовка до практичного заняття:* Імунопрофілактика інфекційних хвороб	3
3.	*Підготовка до практичного заняття:* Епідеміологічний метод дослідження	2
4.	*Підготовка до практичного заняття:* Госпітальні інфекції. Система інфекційного контролю.	2
5.	*Підготовка до практичного заняття:* Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист кордонів. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.	2
6.	*Підготовка до практичного заняття:* Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань. Захист індивідуальної самостійної роботи.	4
Разом		15

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Серед методів навчання при вивченні навчальної дисципліни «Епідеміологія» в залежності від етапу навчання використовують метод підготовки до вивчення нового матеріалу, його закріплення у вигляді питань для самоконтролю, а також метод пояснення педагога при безпосередньому керівництві останнього, де можуть бути використані пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, дослідницькі методи самостійної роботи, де керівництво викладача є опосередкованим.

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Серед основних методів контролю на практичних заняттях після самостійного вивчення нового матеріалу для його закріплення використовуються завдання у вигляді контрольних вправ з їх оцінкою (вхідний (попередній), поточний, рубіжний), які за формою проведення можуть бути: усним опитуванням (як індивідуальним, так і фронтальним), або письмовим, або програмованим, або тестовим, або практичним

контролем. Серед сучасних технологій можуть бути застосовані технології ситуативного моделювання (рольові, ігрові тощо) або технології алгоритмізації/стандартизації. Серед інтерактивних методів використовуються: метод аналізу конкретних, проблемних ситуацій; метод групової дискусії; метод конкурентних груп тощо.

На кафедрі **оцінка здобувача вищої медичної освіти за роботу на занятті є комплексною**, за "чотирибальною" системою і включає в себе теоретичні знання, виконання практичних навичок.

Відмінно – здобувач вищої медичної освіти глибоко та стійко засвоїв програмний матеріал; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Відповіді тісно пов'язує теорію з практикою; проявляє вміння пов'язувати теоретичні аспекти предмету з практичними завданнями охорони здоров'я.

Добре – здобувач вищої медичної освіти твердо знає програмний матеріал, грамотно та по суті його викладає; не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і завдань; володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання; вміє вирішувати легкі і середньої важкості ситуаційні задачі; здатний на базі конкретного змісту відповіді достатнє показати достатньо логічне мислення.

Задовільно – здобувач вищої медичної освіти знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його детально, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у висвітленні програмного матеріалу. Здобувач вищої медичної освіти здатен вирішити лише найлегші задачі, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження; недостатньо орієнтується в питаннях методології.

Незадовільно – здобувач вищої медичної освіти не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не впевнено, з великим затрудненням виконує практичну роботу.

Пройшовши повний курс передбаченої програми (відпрацьовані всі заняття та захищена самостійна робота) здобувач вищої медичної освіти не може бути допущеним до заключного модульного контролю без відповідних знань та вмінь. Майбутній лікар повинен бути ерудованим і культурним, мати високі моральні якості, бути милосердним, співчутливим, постійно дотримуватись правил лікарської етики та деонтології.

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється під час заліку.

Здобувач вищої медичної освіти може відпрацювати пропущені теми на позитивну оцінку викладачу під час його консультацій під час вивчення дисципліни, тим самим набрати кількість балів не меншу за мінімальну, щоб бути допущеним до підсумкового модульного контролю (диференційованого заліку). Семестровий залік може бути перескладеним не більше 3-х разів.

IX. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінка з дисципліни «Епідеміологія», що представлена одним модулем, є рейтинговою та визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляється на кожному практичному занятті за відповідною темою, бальної оцінки за виконання індивідуальної роботи та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Поточна навчальна діяльність здобувача вищої медичної освіти оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених цикловою методичною комісією з терапевтичних дисциплін критеріїв оцінювання для

навчальної дисципліни «Епідеміологія». При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми і включає стандартизовані форми контролю теоретичної підготовки та контроль професійних умінь. Поточний контроль включає оцінювання початкового рівня знань (усне або письмове експрес-опитування, тестовий контроль з використанням тестових завдань формату А, вирішення типових ситуаційних задач).

Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачам виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої медичної освіти має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Оцінка успішності з дисципліни виставляється лише здобувачам, яким зараховані усі заняття з дисципліни. Оцінка, яку здобувач вищої медичної освіти набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне з усіх занять дисципліни (за наведеною формулою). Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності здобувачів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового контролю). Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач вищої медичної освіти за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до підсумкового контролю становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність за семестр становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$\frac{x = \text{СА} \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються диференційним заліком

Таблиця 8

4 - бальна шкала	**200 - бальна шкала**								
5	120	4.54	109	4.08	98	3.62	87	3.2	77
4.95	119	4.5	108	4.04	97	3.58	86	3.16	76
4.91	118	4.45	107	3.99	96	3.54	85	3.15	
4.87	117	4.41	106	3.95	95	3.49	84	3.12	75
4.83	116	4.37	105	3.91	94	3.45	83	3.1	
4.8	115	4.33	104	3.87	93	3.41	82	3.08	74
4.75	114	4.29	103	3.83	92	3.37	81	3.04	73
4.7	113	4.25	102	3.79	91	3.33	80	3	72
4.66	112	4.2	101	3.74	90	3.29	79	менше 3	недостатньо
4.62	111	4.16	100	3.7	89	3.25	78		

4.58	110	4.12	99	3.66	88	3.22			

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати при вивченні модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – від 72 до 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю – від 48 до 80 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні модуля, становить 72 балів і визначається шляхом множення кількості тем модуля на еквівалент балів за оцінку «задовільно» за наведеною формулою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Оцінка з дисципліни, яка завершується диференційним заліком визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72) та балів за диференційований залік (не менше 48). Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали з дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Таблиця 9

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
від 180 до 200 балів	«5» (відмінно)
від 150 до 179 балів	«4» (добре)
від 120 до 149 балів	«3» (задовільно)
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати здобувач вищої медичної освіти з дисципліни	«2» (незадовільно)

ДОТРИМАННЯ КОДЕКСУ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Протягом вивчення навчальної дисципліни здобувачі другого освітньо-наукового рівня з медицини мають дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Для цього виконання самостійної роботи, контрольних робіт, робота на заліку має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно робити завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела, якими здобувач користується при виконанні завдань, повинні бути чітко визначені та оформлені згідно існуючим правилам і стандартам. У разі спільної роботи з іншими здобувачами над виконанням завдань, здобувач повинен зазначати ступінь його залученості до роботи.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВИХ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Орієнтовний перелік питань до підсумкового модульного контролю

Змістовий модуль 1: Загальна епідеміологія

1. Предмет і задачі епідеміології.

2. Основні етапи розвитку епідеміології.
3. Епідемічний процес та його складові.
4. Розділи вчення про епідемічний процес.
5. Рушійні сили епідемічного процесу.
6. Особливості епідемічного процесу при антропонозах та зоонозах. Поняття про сапронози.
7. Кількісні та якісні прояви епідемічного процесу.
8. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань.
9. Осередок інфекційної хвороби. Напрямки проведення епідеміологічного обстеження осередку?
10. Чим обумовлюються межі осередку інфекційної хвороби? Наведіть приклади.
11. Мета і завдання епідеміологічного обстеження осередку.
12. Як проводиться виявлення інфекційних хворих і повідомлення про них?
13. КІЗ та його функції.
14. Джерело і резервуар збудників інфекційних хвороб.
15. Хвора людина і носій та їх епідеміологічне значення.
16. Категорії носіїв збудників інфекційних хвороб.
17. Заходи щодо знезараження хворих та носіїв як джерел збудників інфекційних хвороб.
18. Епідеміологічне значення тварин (гризуни, свійські тварини тощо).
19. Поняття про дератизацію, види і методи.
20. Теорія механізму передачі збудників інфекційних хвороб Л.В Громашевського. Визначення механізму передачі, його ланки. Чинники і шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
21. Закони відповідності механізму передачі первинній (епідеміологічній) локалізації збудника в організмі людини.
22. Типи механізмів передачі збудників інфекційних хвороб людини.
23. Епідеміологічне значення членистоногих (комарі, мухи, кліщі, воші, блохи тощо) як переносників збудників інфекційних хвороб. Види і методи дезинсекції.
24. Визначення дезинфекції, її види і методи. Контроль якості дезінфекції.
25. Дезінфекційні камери принципи їх влаштування та призначення.
26. Стерилізація та її етапи, контроль якості.
27. Календар профілактичних щеплень України. Правові аспекти вакцинопрофілактики.
28. Складання плану проведення профілактичних щеплень.
29. Заповнення обліково-звітної документації щодо проведення щеплень.
30. Основні нормативні документи в області епідеміології.
31. Епідеміологічний метод дослідження, його структура.
32. Описово-оціночний прийом епідеміологічного методу.
33. Епідеміологічна, соціальна та економічна значущість інфекційної захворюваності.
34. Рівні доказовості в медицині.
35. Епідеміологічна діагностика, як основа профілактичної та протиепідемічної роботи.
36. Оперативний епідеміологічний аналіз.
37. Методика проведення ретроспективного епідеміологічного аналізу.
38. Аналіз багаторічної та річної динаміки захворюваності.
39. Прояви епідемічного процесу в багаторічній динаміці захворюваності та причини, що їх обумовлюють.
40. Аналіз територіального розподілу захворюваності.
41. Прояви епідемічного процесу в річній динаміці захворюваності та причини, що їх обумовлюють.
42. Структура та рівень захворюваності населення по колективам, групам та нозологічним формам.
43. Поняття про територію, групи, час та чинники ризику.
44. Значення соціального фактору в розвитку епідемічного процесу.

45. Значення природного фактору в розвитку епідемічного процесу.
46. Аналітичні і експериментальні прийоми епідеміологічного методу дослідження.
47. Сутність аналітичного дослідження типу «випадок-контроль».
48. Сутність когортного аналітичного дослідження.
49. Визначення епідеміологічного експерименту.
50. Зміст і мета контрольованого епідеміологічного експерименту.
51. Зміст і мета неконтрольованого епідеміологічного експерименту.
52. Зміст і мета природного епідеміологічного експерименту.
53. Прогнозування проявів епідемічного процесу.
54. Мета і особливості організації скринінгових обстежень населення.
55. Методи математичного моделювання в епідеміології та їх значення.
56. Планування протиепідемічних та профілактичних заходів

Змістовий модуль 2: Спеціальна епідеміологія

1. Епідеміологічна класифікація інфекційних хвороб.
2. Епідеміологічні особливості групи кишкових інфекцій.
3. Епідеміологічні особливості групи інфекцій дихальних шляхів.
4. Епідеміологічні особливості групи кров'яних інфекцій.
5. Епідеміологічні особливості групи зовнішніх покривів.
6. Епідеміологія та профілактика ВЛІ.
7. Організація санітарної охорони території України від заносу й розповсюдження карантинних інфекцій.
8. Профілактичні та протиепідемічні заходи щодо найбільш поширених захворювань.
9. Карантинні заходи щодо особливо небезпечних інфекційних хвороб.
10. Черевний тиф. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
11. Гепатит А. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу). профілактичні та протиепідемічні заходи.
12. Шигельози. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
13. Холера. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
14. Поліомієліт. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
15. Грип та інші ГРЗ. Етіологічна структура, епідеміологічні особливості, джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
16. Дифтерія. Епідеміологічні особливості, джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
17. Кір. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
18. Сальмонельози. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
19. Ботулізм. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
20. Менінгококова інфекція та гнійні бактеріальні менінгіти. Етіологічна структура гнійних бактеріальних менінгітів, епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
21. Туляремія. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.

22. Гепатит В. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
23. ВІЛ-інфекція. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
24. Малярія. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи
25. Висипний тиф та хвороба Бриля. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
26. Чума. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
27. Кліщовий енцефаліт. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
28. Геморагічні лихоманки Ебола і Марбурга. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
29. Геморагічна лихоманка Ласса. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
30. Лайм-бореліоз. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
31. Критерії оцінки санітарно-епідемічного стану військ і району їх розміщення за умов реєстрації інфекцій хвороб.
32. Індикація біологічної зброї (специфічна та неспецифічна).

Змістовний модуль 3. Військова епідеміологія

1. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, що мають міжнародне значення.
2. Санітарно-епідеміологічна оцінка військ та району їх розташування.
3. Сучасні уявлення про організацію та проведення санітарно-епідеміологічної розвідки.
4. Вплив на організацію та проведення бактеріологічної розвідки особливостей вражаючої дії біологічної зброї.
5. Методи специфічної індикації БЗ та перспективи їх розвитку.

Орієнтовний перелік практичних завдань
для підсумкового модульного контролю

<u>Модуль: “Епідеміологія”</u>

1. Визначення прогнозу рівня захворюваності на наступний рік за лінією тенденції багаторічної динаміки захворюваності.
2. Визначення рівня інфікованості населення за даними вибіркових лабораторних досліджень та його епідеміологічна оцінка.
3. Заповнення річного „Звіту про окремі інфекційні і паразитарні захворювання” (форма №2).
4. Заповнення журналу обліку інфекційних захворювань (форма №60).
5. Заповнення екстреного повідомлення про вперше виявлене інфекційне або паразитарне захворювання (форма №58).
6. Заповнення карти профілактичних щеплень (форма №63) та індивідуальної карти розвитку дитини (форма 112).
7. Визначення коефіцієнту епідеміологічної ефективності щеплень та його оцінка.

8. Обґрунтування переліку протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань.
9. Створення стовпчикових діаграм для наглядного вираження епідеміологічних даних та визначення груп та чинників ризику захворюваності.
10. Відбір матеріалу для бактеріологічного дослідження на дифтерійну інфекцію.
11. Визначення коефіцієнта сезонності річної динаміки захворюваності на діаграмі розподілу захворюваності по місяцях року та його оцінка.
12. Оцінка якості дезінфекції і стерилізації при вірусних гепатитах А та В.
13. Проведення протиепідемічних заходів в осередках кишкових, дихальних та кров'яних інфекцій.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій: підручник /М. А. Андрейчин, О. Д. Крушельницький, В. С. Копча, І. В. Огороднійчук; за ред. М. А. Андрейчина. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – 320 с.
2. Ющук Н. Д. Инфекционные болезни: национальное руководство / Н. Д. Ющук, Ю. В. Венгеров. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2015. – 1056 с.
3. Покровский В. И. Инфекционные болезни и эпидемиология. / В. И. Покровский, С. Г. Пак, Н. И. Брико. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 1008 с. – (Учебник).
4. Беляков В.Д., Яфаев Р.Х. Эпидемиология. М: Медицина, 1989.
5. Шляхов Э.Н. Практическая эпидемиология. Кишинев: «Штиинца», 1986.
6. Черкасский Б.Л. Системный поход в эпидемиологии. – М.: «Медицина», 1988.
7. Черкасский Б.Л. Руководство по общей эпидемиологии. – М.: «Медицина», 2001.
8. Дикий Б.М., Нікіфорова Т.О. Епідеміологія. м. Івано-Франківськ, 2006.
9. Епідеміологія /За редакцією Гоца Ю.Д., Колеснікової І.П., Мохорта Г.А. – Київ: «Асканія», 2007.
10. Практичний посібник «Імунопрофілактика інфекційних хвороб і організація її проведення». Колеснікова І.П., Марченко М.М., Мохорт Г.А. та ін. 2008
11. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я //За редакцією Вороненка Ю.В., Москаленка В.Ф. – Тернопіль, 2000.– 677 с.
12. Офіційний сайт МОЗ України //www. moz.gov.ua
13. Підручник "Епідеміологія". Синяк К.М., Гирін В.М. , 1998.
14. Підручник "Епідеміологія". Синяк К.М., 1993.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт МОЗ України: www.moz.gov.ua

2. Сайт ВООЗ: www.who.int 3. Centers for Disease Control and Prevention (Центр з контролю та профілактики захворювань, США)» http://www.cdc.gov/